

Joc d'abusos

Guia del professor i quadern de l'alumnat

Informació per al professorat: Què és l'assetjament?

L'assetjament és la intimidació repetida d'una altra persona. Els assetjadors busquen senyals de feblesa en les seves víctimes (o objectius) i fan servir el seu estatus social, la seva talla superior o la seva influència per establir o mantenir el poder. El comportament assetjador inclou la mofa, la desautorització, l'amenaça, la violència, l'exclusió social i la difamació. Les noies tendeixen a utilitzar aquestes dues últimes formes citades, els nois, les altres, però l'impacte en la víctima és molt similar. Els infants que han estat assetjats experimenten por, alienació social, baixa autoestima i fins i tot depressió.

És important poder determinar si una situació concreta és d'assetjament. No tots els conflictes del pati d'escola comporten assetjament, ni tots els actes agressius o exclusions socials en són un resultat directe. Alguns alumnes empenten o piquen per aconseguir alguna cosa que volen, no pas per provar el seu domini sobre un altre. De la mateixa manera alguns alumnes decideixen no jugar amb uns altres senzillament per les seves preferències, no pas amb la intenció d'aïllar a un company. Generalment els alumnes volen resoldre els conflictes per poder continuar jugant. La persona amb conducta assetjadora no està interessada en resoldre les diferències, el que li interessa és el poder sobre els altres i les diferències les utilitza com una oportunitat per reforçar el seu poder.

Començar un debat sobre assetjament pot ser difícil al principi: Les persones assetjades no es volen manifestar en una situació d'aula per por d'agrevar la seva marginació. Els professors o moderadors del debat es poden preparar visualitzant prèviament el curt i informant-se més sobre aquest tema.

Proposta per primària

Integració en el currículum

Aquesta unitat es pot integrar en qualsevol currículum de diferents estudis que promoguin el desenvolupament d'habilitats socials com la resolució de conflictes, la comunicació, l'escolta activa i el pensament reflexiu, estudis d'orientació, educació, educació social...

Idea central:

Els alumnes aprendran a identificar i reconèixer les conseqüències negatives del comportament assetjador i aprendran estratègies que els ajudaran a prevenir o minimitzar aquestes conductes.

Joc d'abusos

Preparar la classe per a l'aprenentatge cooperatiu:

Aquest tipus d'activitats tenen més bons resultats si hi ha un clima de respecte i suport a la diversitat d'opinions. És interessant el desenvolupament previ d'activitats de treball cooperatiu per afavorir un bon clima a l'aula. Sovint cal poder moure les taules i reorganitzar els espais per dur a terme activitats en gran o petit grup. Cal establir normes bàsiques del tipus:

- No interrompre les intervencions del altres.
- No menysprear als altres
- Tothom participa en totes les activitats d'alguna manera.

Joc d'abusos

Unitat

Durada: Una sessió de 75 minuts o dues sessions de 40 minuts.

Preparació del professor

- Veure el curt amb els temes de debat i els fulls de treball dels alumnes 1, 2 i 3. Prendre nota de les observacions i comentaris que ens suggereixi i que poden enriquir el material preparat.
- Preparar les fotocopies dels alumnes.
- Preparar l'aula amb projector de DVD, La projecció amb canó permet un nivell d'atenció i un impacte superior.

Objectius d'aprenentatge

Els estudiants:

- Aprendran la definició de l'assetjament.
- Identificaran el comportament assetjador en el curt i en les seves vides.
- Entendran el rol de l'espectador en la dinàmica de l'assetjament.
- Identificaran tres estratègies que poden ajudar a prevenir i a acabar amb l'assetjament.
- Reconixeran que les persones assetjadores poden canviar el seu comportament.

Activitats

A- Activitats prèvies a la visualització del curt

- 1- Definició d'assetjament.

Escriurem la paraula "assetjament" a la pissarra i demanarem als alumnes que proposin definicions per descriure aquest concepte. Després d'analitzar 4 o 5 definicions, suggerim que un assetjador és algú que molesta repetidament a una altra persona fent-li la vida difícil i desagradable. Farem sortir exemples específics de comportament assetjador que es descarreguen REPETIDAMENT sobre la víctima (picar, ridiculitzar, molestar, amenaçar, robar...) i apuntarem les aportacions dels estudiants a la pissarra. Si no ha sortit el concepte d'exclusió social, hi afegirem "posar a tot el grup contra un" i "escampar rumors i xafarderies"

- 2- Demanem als alumnes que omplin el qüestionari del full de treball 1, també es pot fer en grup i en veu alta.

Cert o Fals?

- a) Els nois assetgen més que les noies.
- b) L'assetjament generalment es produeix quan hi ha gent al voltant.
- c) Deixar a algú sempre fora d'un grup és una forma d'assetjament.

Joc d'abusos

- d) Demanar ajuda al professor per temes relacionats amb l'assetjament sempre complica les coses.
- e) Les persones que assetgen poden canviar i comportar-se d'una altra manera.
- f) Els alumnes "Guais" no són assetjats.
- g) La majoria de la gent troba desagradable observar un assetjament.

Revisem les respostes:

- a) Fals, les noies assetgen com a mínim, tant com els nois al pati.
- b) Cert, als assetjadors els hi agrada presumir de que poden manar i fer fer o fer dir a l'altre el que ells volen. Aquests comportaments es manifesten a la classe, als passadissos o al pati.
- c) Cert, Les persones que continuament queden fora del grup es senten assetjades.
- d) Fals, a vegades demanar ajuda als professors és la única cosa que pot aturar l'assetjament. Un assetjador té molt poder, per aturar-se necessita la intervenció de persones amb més poder.
- e) Cert, Els nois i noies que assetgen poden aprendre a establir relacions més positives i desenvolupar comprensió pels altres.
- f) Fals, qualsevol pot ser assetjat.
- g) Cert, D'acord amb els estudis de Zeigler i Pepler (1993), el 90 per cent dels alumnes manifesten que troben desagradable presenciar una situació d'assetjament.

B- Visualització del curt.

C- Activitats posteriors a la visualització del curt

- 1- Després de veure el curt, demanem als alumnes la seva opinió sobre el desenllaç. S'ha solucionat la situació? Ha après la lliçó l'assetjador? Es sent segura la víctima?
- 2- Mirem la llista que hem fet a la pissarra de comportaments assetjadors i ajudem als alumnes a identificar els comportaments d'exclusió al final del curt. Qui té possibilitats de ser la propera víctima?
- 3- EL ROL DE L'ESPECTADOR: Comentem que en tota situació d'assetjament hi ha com a mínim tres elements, l'assetjador, l'objectiu o víctima i l'espectador. Demanem als alumnes que intentin definir la figura de l'espectador i ho apuntem a la pissarra. Tornem a mirar el curt amb el full de treball 2 per identificar els espectadors i suggerir intervencions.

Revisem el full de treball 2

- Mirem les respostes dels alumnes
- Demanem als alumnes que llistin els espectadors que podrien haver aturat el comportament assetjador (professors, companys, pares...). Per quin motiu no varen aturar a l'assetjador? (Estaven espantats, no ho havien notat, eren assetjadors com els seus pares...)
- Quan els alumnes tornen a mirar el curt troben alguna cosa que els espectadors podrien haver fet? Quines coses?

Joc d'abusos

- Subratllem que l'espectador pot fer coses, fins i tot si no vol intervenir individualment (per por a ser el següent objectiu de l'assetjador). Tots poden, com a grup dir-ho al professor.

4- **ESTRATÈGIES PER A LA VÍCTIMA:** Expliquem als estudiants que les víctimes o "objectius" sovint pateixen sense dir-ho i pensen que no s'hi pot fer res. Demanem als alumnes que llistin els motius pels que la víctima no actua. Expliquem que les víctimes poden aprendre a actuar:

Evita estar sol amb un assetjador.

Demana ajuda a un professor o adult.

Manifesta't amb humor o amb afirmacions assertives.

EXPLOREM LES ESTRATÈGIES PER A LA VÍCTIMA: Expliquem als estudiants que analitzarem com pot actuar la víctima a partir del full de treball 3. Els alumnes segueixen el guió i posteriorment obrim un debat en grup per avaluar si les noves estratègies ajuden a aturar l'assetjament i fan sentir més segura a la víctima.

Activitat alternativa: en lloc d'omplir el full de treball 3, els alumnes en grups de dos improvisen els diàlegs seguint les estratègies proposades. A continuació es fa el debat.

5- **RECONDUINT A LES PERSONES QUE ASSETGEN:** Preguntem als alumnes si pensen que els assetjadors poden canviar. Comentem que es pot aprendre a aturar aquestes conductes amb les següents estratègies:

Deixa les conductes assetjadores immediatament. Sense excuses.

Assumeix la responsabilitat i pensa maneres de reparar a la víctima.

Concentra el teu pensament en aquelles coses que pots fer a l'escola per ajudar i no per ferir als altres.

Evita situacions que et podrien portar a assetjar altra vegada. Busca amics que els hi agradi divertir-se no pas ferir als altres.

Demanarem als alumnes que escriguin una carta a l'assetjador del "Joc d'abusos" suggerint tres propostes diferents per assumir la responsabilitat i reparar a la víctima.

D- Reflexions finals

Demanarem als alumnes que a partir d'una pluja d'idees en petit grup, elaborin una llista de deu maneres d'actuar com a líder positiu a l'escola (fent coses que ajuden i no fereixen).

Suggeriments de valoració i d'avaluació

- Valoració dels fulls de treball.
- Participació en el debat en gran grup.
- Avaluació dels fulls de treball i anàlisi reflexiva per determinar si els objectius d'aprenentatge s'han assolit.

Joc d'abusos

Nom: _____

Full de treball 1.

Comprova els teus coneixements sobre l'assetjament.

Cert o Fals?

a) Els nois assetgen més que les noies.

Cert Fals

b) L'assetjament generalment es produeix quan hi ha gent al voltant.

Cert Fals

c) Deixar a algú sempre fora d'un grup és una forma d'assetjament.

Cert Fals

d) Demanar ajuda al professor per temes relacionats amb l'assetjament sempre complica les coses.

Cert Fals

e) Les persones que assetgen poden canviar i comportar-se d'una altra manera.

Cert Fals

f) Els alumnes "Guais" no són assetjats.

Cert Fals

g) La majoria de la gent troba desagradable observar un assetjament.

Cert Fals

Joc d'abusos

Nom: _____

Full de treball 2

EL ROL DE L'ESPECTADOR

1. En una situació d'assetjament, què volem dir quan parlem d'espectadors?

2. Anomena tots els espectadors del curt que podrien haver aturat el comportament assetjador. Per quins motius et sembla que no han provat d'aturar l'assetjament?

3. Tornem a mirar el curt escena per escena i proposa almenys tres coses que els espectadors podrien haver fet per aturar l'assetjament.

a. _____

b. _____

c. _____

Ampliació:

Has sigut mai "espectador"? Què vas fer? Actua-ries diferent si t'hi tornessis a trobar?

Joc d'abusos

Nom: _____

Full de treball 3.

APRENDRE A ACTUAR CONTRA L'ASSETJAMENT

1- Les víctimes poden aprendre a actuar:

Evita _____

Demana _____

Manifesta't _____

2- Recorda l'escena del menjador al curt "Joc d'abusos". Escribeu un petit diàleg per demostrar de quina manera la víctima podria haver utilitzat les estratègies anteriors per modificar la situació.

3- Valora les estratègies. En quina mesura ajuden a aturar l'assetjament? Poden fer que la víctima es senti més segura en el futur?
